

Adaletin pusulası
(Compass of justice)

YARGITAY DERGİSİ

(JOURNAL OF THE COURT OF CASSATION)

Cilt/Volume: 43 • Sayı/Issue: 2 • Nisan/April 2017

E - B Ü L T E N
e-bulletin

Üç ayda bir yayınlanan hakemli bir dergidir.
This journal is a peer-reviewed journal published once every three months.
www.yargitaydergisi.gov.tr

ISSN: 1300 - 0209

İÇİNDEKİLER
CONTENTS**HAKEMLİ MAKALELER**
PEER REVIEWED ARTICLES**Prof. Dr. Çiğdem Kırca**

Tüketicinin Korunmasına İlişkin Modeller, TKHK'un Amacı ve Avrupa Birliği Tüketici Yönergelerinin Kapsamı

Consumer Protection Models, Aim of the Law on the Protection of the Consumer (LPC) and Scope of the European Union Consumer Directives 285-342

Prof. Dr. Çiğdem Kırca

6502 sayılı TKHK'daki Düzenlemelerin Yorumlanması ve Görevli Mahkeme

Interpretation of the Law on the Protection of the Consumer No. 6502 and Competent Court 343-418

İlhami Güneş

Uygulamada Patente Tecavüzün Belirlenmesi ve Sınai Mülkiyet Kanununun Konuyla İlgili Düzenlemeleri

Verification of Patent Infringement in Practice and Pertinent Provisions of the Act on Industrial Property Rights..... 419-446

İÇİNDEKİLER CONTENTS

HAKEMSİZ MAKALELER ARTICLES

Şakir Aktı

Yargıtay'da Dosya İnceleme Yöntemi ve Karar Yazma
Tekniği

*File Examination Method and Decision Writing Technique
in the Supreme Court.....* 447-476

TÜKETİCİNİN KORUNMASINA İLİŞKİN MODELLER, TKHK'UN AMACI VE AVRUPA BİRLİĞİ TÜKETİCİ YÖNERGELERİNİN KAPSAMI**(6502 SAYILI TKHK'UN YORUMU VE TKHK'DA DÜZENLEME BULUNMAYAN KONULARDA TÜKETİCİ İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANAN UYUŞMAZLIKLARDA GÖREVLİ MAHKEME-I)*****CONSUMER PROTECTION MODELS, AIM OF THE LAW ON THE PROTECTION OF THE CONSUMER (LPC) AND SCOPE OF THE EUROPEAN UNION CONSUMER DIRECTIVES******(INTERPRETATION OF THE LAW ON THE PROTECTION OF THE CONSUMER NO. 6502 AND COMPETENT COURT-I REGARDING DISPUTES ARISING FROM CONSUMER TRANSACTIONS ON THE ISSUES THAT THERE IS NO ARRANGEMENTS IN CONSUMER PROTECTION LAW)*****Prof. Dr. Çiğdem KIRCA******ÖZ**

Sözleşme özgürlüğü ilkesi, tüm özel hukuk sisteminin temelini oluşturan vazgeçilmez bir ilkedir. Tüketicinin korunmasının sebeplerini açıklayan çeşitli model ve teoriler bulunmaktadır. Bunlardan tüketicinin tabiatı gereği zayıf olduğu için korunduğuna ilişkin sosyal model, toplumda her gerçek kişinin tüketici olduğu, dolayısıyla herkesin zayıf olduğu bir toplum düzeninden hareket edilemeyeceği gerekçesiyle reddedilmektedir. Tüketicinin korunmasının sebebi, belli sözleşme kurma durumlarında piyasa aksaklığı sebebiyle yeterince bilgi sahibi olmadığı için sözleşme özgürlüğünü kullanamamasıdır. Tüketici hukukunun sözleşmeye müdahale etmesi, sözleşme özgürlüğünün fiilen kullanılmadığı önceden yapılan ampirik araştırmalarla tespit edilen durumlarda kabul edilmektedir. Sözleşme özgürlüğüne müdahale sadece maddi sözleşme özgürlüğünü gerçekleştirmek için yapılırsa ancak o zaman Anayasaya uygun olur. Duruma göre koruma modeli veya bilgilendirme modeli olarak nitelendirilen bu teori hâkim teoridir. Sözleşmenin kurulması sırasında gerekli iş yeterliği veya bilgiye sahip olan kişilerinin korunmasını reddeden duruma göre koruma modeli, birleştirici model ile tamamlanmaktadır. Birleştirici model, sözleşmeye müdahalenin gerçekleşmesi için müdahaleyi haklı kılan durumların belirlenmesi ile birlikte, her olayda müşterinin iş yeterliliğinin veya bilgisinin araştırılmaması için tüketici ve onun karşısında satıcı/sağlayıcı tanımlarının yapılmasını ve böylece belli adresler oluşturulmasını kabul etmektedir. 4077 sayılı 23.2.1995 tarihli TKHK, tüketicinin korunması yanında, Türkiye'nin Avrupa Birliğine girmesi için mevzuatını uyumlaştırmak amacıyla kabul edilmiştir. 28.4.2014 tarihinde yürürlüğe giren 6502 sayılı TKHK, Avrupa Birliği mevzuatına tam uyumun sağlanması amacıyla yeniden kaleme alınmış ve yeni bir kanun olarak kabul edilmiştir.

Avrupa Birliği ortak pazarda malların ve hizmetlerin serbestçe dolaşmasını sağlamak temel amacıyla kurulmuş bir Birliktir. Bu amacı gerçekleştirmek ve serbest rekabeti sağlamak için yaptığı bir dizi düzenlemelerin yanında tüketicilerin korunmasını da amaçlamaktadır.

Tüketicilerin korunması konusunda Avrupa Birliğinin çıkardığı yönergelerin bir kısmı üye ülkelerin mevzuatlarında tam uyumu gerçekleştirme amacını taşımakta, bir kısmı ise minimum uyum ile yetinmektedir. Minimum uyum, Yönergenin belirlediği seviyenin üzerinde tüketici lehine düzenleme yapılabilmesini ifade etmektedir. Ancak bu durum, Birliğin ortak pazara ilişkin temel ilkelerini ihlal edecek ölçüde olamaz. Avrupa Birliği yönergelerinde tüketici, işletmeci veya satıcı-sağlayıcı tanımları ayrı ayrı yapılmakta, yönergelerin kapsamına hangi sözleşmelerin hangi konularda girdiği açıkça ifade edilmekte, hangilerinin girmediği belirtilmektedir. Bu sistemde tüm tüketici işlemelerinde tüketicinin korunması gerektiğine ilişkin bir ilke bulunmamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tüketicinin korunması modelleri, TKHK’un amacı, AB Tüketici Yönergelerinin kapsamı.

ABSTRACT

The principle of freedom of contract is the keystone of the private law which cannot be waived. There are various modalities and theories that explains the reasons of protection of consumers. One of such theories which is called “the social model” indicates that the consumer has to be protected due to its weak nature. This model is not accepted by the prevailing scholars. The opinion that the consumer is the weak part of the contract just because of its nature is not acceptable because this leads to the result that everyone in society is weak since every real person in the society is a consumer. The reason of protection of consumers is based on the idea that the consumers are not able to avail themselves of freedom of contract because of having insufficient information regarding some specific contracts due to the market distortions. This result relies on empirical data derive from research of social fact-events. In such cases that the consumers are not actually able to avail themselves of freedom of contract, intervention of consumer law to the contract is accepted. The intervention to freedom of contract complies with the Constitution as long as it realizes the concrete substantial freedom of contract. The model described as “protection according to circumstances” or “information model” is the prevailing view for today. This model rejects the protection of person who has the sufficient information or competence during the formation of a contract. This model is complemented with “connective model” which provides constitution of specific addresses for defining the concepts of “consumer” and the other part of the contract “seller/supplier” with intent to determine the situations that justify the intervention to the contract and by this way it will not be required to investigate the information and competency of customers each time. Act on the Protection of the Consumer no. 4077 was enacted in 1995 with the intent of harmonization to the European Union legislation. Subsequently some alterations were made and finally new Act on the Protection of the Consumer no. 6502 was enacted in 2014 with the intent of protection of consumers via overcoming the market distortions and in addition to this, it carries the purpose of complete harmonization to the European Union legislation.

European Union has been established with the intention of realization of the free movement of goods and services in the common market. In addition to regulations regarding the realization of such intent and providing free competition, it also intends to protect the consumers. In respect of protection of consumers, some of the directives enacted by European Union has the aim of complete harmonization in member states’ legislation and some of the

directives are contented with minimum harmonization. Minimum harmonization means that a member state can make regulations for the benefit of customers more than the determined level in a directive of the European Union. However, this right cannot be used against the basic principles of the Union related to common market. In every directive of the European Union, the definitions of “consumer”, “seller/supplier” or “trader” are regulated separately and independently. Besides, it is regulated that which contracts are included in the scope of the directive and which are not. In this system, there is not any principle that protects the consumer in every consumer transaction.

Keywords: Modalities of protection of consumers, the purpose of Act on the Protection of the Consumer, the scope of European Union directives.

**6502 SAYILI TKHK'DAKİ DÜZENLEMELERİN YORUMLANMASI VE
GÖREVLİ MAHKEME (6502 SAYILI TKHK'UN YORUMU VE TKHK'DA
DÜZENLEME BULUNMAYAN KONULARDA TÜKETİCİ İŞLEMLERİNDEN
KAYNAKLANAN UYUŞMAZLIKLARDA GÖREVLİ MAHKEME-II)
INTERPRETATION OF THE LAW ON THE PROTECTION OF
THE CONSUMER NO. 6502 AND COMPETENT COURT
(INTERPRETATION OF THE LAW ON THE PROTECTION OF THE CONSUMER
NO. 6502 AND COMPETENT COURT-II REGARDING DISPUTES ARISING FROM
CONSUMER TRANSACTIONS ON THE ISSUES THAT THERE IS NO
ARRANGEMENTS IN CONSUMER PROTECTION LAW)**

Prof. Dr. Çiğdem KIRCA**

ÖZ

TKHK, sözleşmeler hukuku alanında tüketicilerin korunması için sadece belli bazı sözleşme tipleri veya sadece belli konularda düzenlemeler içeren normların sistematik olmayan bir şekilde bir araya getirilmesi ile oluşmuş bir kanundur. Bu kanunun sistematik olmayan normlarının tamamını kapsayacak şekilde yapılan genel tanımlarının, satış hariç tüm sözleşmeleri kapsayan hizmet ayıbı gibi genel maddelerinin her seferinde amaç sorgulanarak uygulanması gerekir. Kanunların yorumu sadece söze göre yapılamaz. Anayasaya uygun, amaçsal, sistematik, tarihi yorum unsurları ile denetlenmeden söze bağlı yorumla yetinilemez.

Tüm yorum unsurlarıyla birlikte denetlendiğinde kanunun sözünün amacını aştığı tespit edildiğinde amaca uygun sınırlama yapılmalıdır. Geniş yorumlar, Türk özel hukuk ve yargı sistemini düşünülmemiş ve amaçlanmamış olduğu halde önemli ölçüde değiştirilmesine sebebiyet verecek niteliktedir. Düşünülmemiş, tasarlanmamış ve bu sebeple düzenlenmemiş olduğu halde, geniş yorumlarla tüm hukuki işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının tamamını, sistematik olmayan bir Kanun'un uygulama alanına dahil edip, tüketici mahkemelerini görevli kılmak, mahkemelerin iş yükünü olağanüstü derecede arttıracığı için tüketicilerin korunmasını sağlamayacağı gibi, meydana gelebilecek olası farklı yorumlar sebebiyle hukuki güvenirliliği önemli ölçüde ihlal etme tehlikesi taşımaktadır. TKHK'da hukuki olgu ve sonuç unsurlarıyla düzenlenmeyen konularda tüketici mahkemeleri görevli olmamalıdır.

Anahtar Kelimeler: Kanunların Yorumu, TKHK'un Yorumu, TKHK'da Düzenlenmeyen Konularda Görevli Mahkeme

ABSTRACT

Act on the Protection of the Consumer is a statute that formed by a nonsystematic way of gathering the rules which are related to only some specific type of contracts or only specific subjects. The general definitions in the Act such as “defect in service” which can be involved for all nonsystematic rules should be applied carefully via questioning the purpose of the Act. The interpretation of the acts cannot just be done literally. Literal interpretation cannot be sufficient without the examination of historical, teleological, systematical and also favorable to Constitution interpretation components. With the examination of all interpretation components, if the wording of the law goes beyond its purpose, teleological reduction must be made. Broad interpretation may be hazardous for the reason that it may change Turkish private law and jurisdiction system even though it has not been aimed or devised. Consumer courts should not be the competent court for the cases which has not been regulated in Act on the Protection of the Consumer.

Keywords: Interpretation of the law, interpretation of Act on the Protection of the Consumer, the competent courts for the cases which has not been regulated in Act on the Protection of the Consumer

**UYGULAMADA PATENTE TECAVÜZÜN BELİRLENMESİ VE SİNAİ MÜLKİYET
KANUNUNUN KONUyla İLGİLİ DÜZENLEMELERİ*****VERIFICATION OF PATENT INFRINGEMENT IN PRACTICE AND PERTINENT
PROVISIONS OF THE ACT ON INDUSTRIAL PROPERTY RIGHTS*****İlhami GÜNEŞ*****ÖZ**

Bu yazıda patent ve faydalı modele tecavüz konusu ele alınarak, temel ilkeler ve özellikle uygulama boyutu üzerinde durulmaktadır.

Yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygunluk taşıyan buluşlar; buluş basamağı şartına uymayan yeni ve sanayiye uygun modeller tescillenerek yasa dışı kullanımlara karşı korunmaktadır. Patent ve faydalı model haklarına tecavüzün belirlenmesi ve sonuçlarının değerlendirilmesi ise değerli bir teknik ve hukuki uzmanlık gerektirmektedir. Bu çalışmada patent ve faydalı modelden doğan hakkın kapsamı ve tecavüzün tespiti konusundaki uygulama ele alınmaktadır.

10.01.2017 Tarihinde yürürlüğe giren Sınai Mülkiyet Kanununun konuyla ilgili hükümleri de mevcut kurallarla karşılaştırılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: patente tecavüz, istemler, sınai mülkiyet kanunu, tazminat, faydalı model

ABSTRACT

In this work, the issue of infringement of patent and utility model rights are examined, especially with litigation in mind.

Novel and industrially applicable inventions, and the utility models that lack the inventive step are protected against unlawful users, by registration. Verification and assessment of the consequences of the infringement of patent and utility model rights requires a high level of technical and legal expertise. In this work, the scope of the rights conferred by patents and utility models, as well as verification of an infringement are discussed with reference to practice.

The pertinent provisions of the latest act on industrial property rights on patents are compared with the provisions of the preceding legislation, Decree Law 551 that also pertained patents.

Keywords: infringement of patent, claims, industrial property right act, damages, utility model

* *İzmir Fikri ve Sınai Haklar Hukuk Mahkemesi Hakimi (IPR Judge in İzmir IPR Civil Law Court)
ilhamigunes@yahoo.com, ilhami.gunes@adalet.gov.tr

YARGITAY'DA DOSYA İNCELEME YÖNTEMİ ve KARAR YAZMA TEKNİĞİ
FILE EXAMINATION METHOD AND DECISION WRITING TECHNIQUE IN THE
SUPREME COURT

Şakir AKTI*

ÖZ

Yargıtay'daki iş ve dosya sayısının fazlalığı yanında tetkik hakimi sayısının azlığı nazara alındığında tetkik hakimlerimizin dosyaların incelenmesi, kurullara sunulması ve karar taslaklarının hazırlanması konuları büyük önem taşımaktadır.

Diğer taraftan, dairelerdeki heyetlerin çalışma usullerine göre, bir dosyanın sunumu için ortalama olarak 3-5 dakikalık bir süre gerektiği nazara alındığında tetkik hakiminin günlerce inceleyip rapor haline getirdiği bir dosyayı bu kadar az bir sürede heyetlere aktarması oldukça zor bir iştir. Bu açıdan bakıldığında konu çok büyük önem taşımaktadır. Zira hazırlanan raporun 3-5 dakikada tümüyle okunması mümkün değildir.

Burada hemen belirtmek gerekir ki, mağdur, sanık ve suç sayısı bakımından çokluk arz eden dava dosyalarında sunum için yukarıda belirtilen sürenin çok az olması karşısında, dairelerde dosyaların tevzi işi yapılırken hacimli dosyalara ve bilhassa klasör ve çuvallardan oluşan dosyaların sayısına tevzi yapanlar tarafından dikkat edilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yargıtay tetkik hakimi, tevzi, müzakere dosya inceleme.

ABSTRACT

When considering the number of investigation judges is low in comparison to the excessive number of files and work load; the examination of the files by our judges, their presentation to the boards and preparation of drafts of decisions are of great importance.

On the other hand, when taking into consideration that an average of 3-5 minutes is necessary for the presentation of a file according to the working procedures of the boards; it is a very difficult job for the investigation judges to present their files to the boards that they have reviewed for days and made into reports in such a short period of time. From this point of view, the issue is very important because it is not possible to present the prepared report completely in 3-5 minutes.

It should be noted here that, it is necessary to pay attention to the voluminous files, especially to the number of files composed of folders and bags, during the distribution of the files by those who make the distribution in the face of the fact that the time mentioned above for the presentation of the case files, which have large number of crimes, victims, defendants, is very short.

Keywords: Investigation judge in the supreme court, distribution, file review of the court.

* *Yargıtay Daire Başkanı. e-mail: sakirakti@yargitay.gov.tr